

Zaaknummer
Portefeuillehouder
Voorstel

2107725
Mevrouw H.B. Boudewijnse, wethouder
Kadernotitie Transitievisie Warmte

Aan de raad,

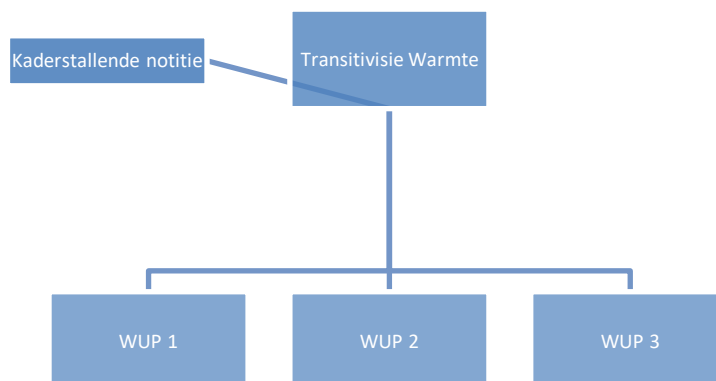
1. Beslispunten

1. De Bestuurlijke Kadernotie Transitievisie Warmte, met daarin de kaders voor Gooise Meren, vast te stellen, met als belangrijkste kaders:
2. De gemeentelijke regierol in de Transitievisie Warmte in te vullen op basis van uitgangspunten die horen bij de rollen integrale regisseur en procesregisseur.
3. De volgorde waarin buurten van het aardgas af gaan te prioriteren op basis van tien criteria zoals benoemd in hoofdstuk 4.2 van de kadernotitie.
4. Voor zoveel mogelijk buurten een uitspraak te doen wanneer deze aan de beurt zijn.
5. De komende 5 jaar te starten met het opstellen van twee wijkuitvoeringsplannen, onder voorbehoud van aanvullende rijksmiddelen.

2. Inleiding

In Gooise Meren hebben we de opgave om voor 2050 ruim 26.000 woningen verdeeld over 56 buurten (CBS-indeling) aardgasvrij te maken. We hebben als gemeente de regierol en stellen daarom de Transitievisie Warmte 2021 Gooise Meren op. Daarin staat met welke buurten we in Gooise Meren gaan starten en wat de warmteoplossing in deze buurten wordt. Ook geeft de Transitievisie Warmte (TVW) informatie over de volgorde waarin alle buurten in Gooise Meren aan de beurt komen. De TVW wordt elke vijf jaar herijkt.

In de kadernotitie die nu voorligt worden keuzes gemaakt over de invulling van de gemeentelijke regierol, een globaal tijdspad en worden tien criteria benoemd om te bepalen in welke volgorde buurten aan de beurt komen. De gemeenteraad kan met dit document de kaders stellen die bepalend zijn voor de Transitievisie Warmte die in het najaar aan u ter vaststelling wordt voorgelegd. De komende maanden gaan wij samen met stakeholders en inwoners in gesprek over de weging van de criteria en de mogelijke technische oplossingen per buurt.

Voor elke buurt moet een wijkuitvoeringsplan (WUP) worden vastgesteld en uitgevoerd. In een WUP leggen wij vast voor welke warmtestrategie wordt gekozen, hoe inwoners begeleid worden om de

transitie te maken en binnen welke termijn iedereen in de betreffende buurt van het aardgas afstapt. Inwoners en andere belanghebbenden worden betrokken bij het maken van een WUP.

Lokale aanvulling

Het proces om te komen tot een TVW doen we samen met vijf andere gemeenten, zodat krachten worden gebundeld. De kadernotitie is daarom voor vijf gemeenten opgesteld, met daarin ruimte voor verschillende keuzes per gemeente. Gooise Meren krijgt aan het einde van het proces een eigen Transitievisie Warmte.

Hoe bepalen we de warmteoplossing per buurt?

De keuzes die de kadernotitie voorlegt gaan over de regierol, het tempo en het bepalen van de volgorde van buurten en niet zozeer over de keuzevrijheid voor een bepaalde warmteoplossing. Dit heeft een reden: de gekozen warmteoplossing per buurt wordt grotendeels bepaald door de berekeningen van het Planbureau van de Leefomgeving. Het PBL heeft voor elke CBS-buurt in beeld gebracht wat de warmteoplossing is met de laagste nationale kosten.¹ De uitkomsten van het PBL-onderzoek worden voor ons getoetst door CE Delft met lokale informatie, zoals de beschikbaarheid van warmtebronnen en lokale onderzoeken. Dit proces loopt nog. Op die manier ontstaat een objectief en feitelijk overzicht van de beschikbare warmteoplossing per wijk, op basis van de laagste nationale kosten. De uitkomsten van bovenstaand onderzoek komen in de Transitievisie Warmte: deze laat voor zoveel mogelijk buurten zien wat de beoogde oplossing is. Gemeenten kunnen alleen onderbouwd hier vanaf wijken en kiezen voor een andere (en dus maatschappelijk duurdere) warmteoplossing.

Het college van Gooise Meren is van mening dat een onderbouwde keuze voor een andere warmteoplossing kan worden gemaakt op basis van sociaal-economische argumenten. Zo vindt het college dat de warmteoplossing voor iedereen bereikbaar en betaalbaar moet zijn en geen economische verschillen mag vergroten. Een collectieve oplossing kan om die reden de voorkeur hebben boven een individuele oplossing.

3. Beoogd effect

De warmtetransitie van de gebouwde omgeving is een complexe uitdaging die inwoners direct raakt, in hun eigen woning. Aardgasvrij worden is echter nodig om de CO₂-uitstoot van onze gemeente drastisch te verlagen. Ons hiervan bewust zijnde, willen en moeten we op een verantwoorde, sociale en transparante manier de overgang maken naar aardgasvrije buurten en wijken.

4. Argumenten en onderbouwing

- 1.1 De bestuurlijke kadernotitie geeft aan welke keuzes Gooise Meren maakt vanuit haar regierol in het aardgasvrij maken van de bebouwde omgeving.
- 2.1 Op basis van het coalitieakkoord en missie en visie van Gooise Meren zijn zowel de procesregisseur als de integrale regisseur rollen die goed bij de gemeente passen.
- 2.2 Gooise Meren heeft niet de middelen en capaciteit om te kiezen voor een sturende rol. Een afwachterende rol heeft ook niet de voorkeur, omdat daarmee inwoners en stakeholders geen perspectief geboden word. Daarnaast kan de gemeente maar aan een beperkt aantal wijken

¹ De nationale kosten zijn de totale kosten van alle maatregelen die nodig zijn om over te stappen op een aardgasvrije warmtetechniek, ongeacht wie die kosten betaalt. Zie ook pagina 21 van de kadernotitie.

tegelijk werken en is hiervoor bepaalde capaciteit, kennis en kunde nodig. Al met al wordt de opgave groter en duurder naarmate de gemeente langer afwacht.

- 2.3 In beide rollen is veel oog voor het belang van inwoners en andere eindgebruikers, waarbij de procesregisseur zich vooral richt op de actieve, participerende inwoner, terwijl de integrale regisseur alles in het werk stelt om alle inwoners zoveel mogelijk te ontlasten en op die manier draagvlak te creëren.
- 3.1 De criteria zijn tot stand gekomen na consultatie van stakeholders zoals de energiecoöperaties, woningcoöperaties en netbeheerder. De komende maanden wordt het afwegingskader verder uitgewerkt door met inwoners in gesprek te gaan en de criteria een weging mee te geven. De gemeenteraad kan desgewenst via moties het college meegeven welke criteria zij het meest belangrijk acht.
- 3.2 De lijst bestaat niet alleen uit technische, maar ook sociale criteria om te bepalen welke buurten als eerste aan de beurt zouden moeten komen.
- 4.1 Door voor zoveel mogelijk buurten een uitspraak te doen over de verwachte termijn waarop deze buurt op zijn vroegst aan de beurt komt, wordt inwoners die bijvoorbeeld een CV-ketel moeten vervangen handelingsperspectief geboden.
- 5.1 Gezien de totale opgave is het verstandig om voor 2026 in elk geval twee wijkuitvoeringsplannen op te stellen. De gemeentelijke organisatie kan maar aan een beperkt aantal wijken tegelijk werken en is hiervoor is een bepaalde capaciteit, kennis en kunde waarvan bekend is dat deze schaars is. Al met al wordt de opgave groter en duurder naarmate de gemeente langer afwacht. Door gezamenlijk met onze inwoners en belangrijke partners stap voor stap te beginnen, kunnen we met elkaar leren en expertise opbouwen, zodat we de opgave de komende jaren steeds efficiënter kunnen uitvoeren.

5. Houd rekening met en onderbouwing

- 1.1 De TVW wordt elke vijf jaar opnieuw vastgesteld. Indien er aanleiding toe is, kan dat ook eerder. Op die manier kan de gemeenteraad op basis van nieuwe inzichten en mogelijkheden bijsturen.
- 2.1 Het goed uitvoeren van de gemeentelijke regierol vraagt betrokkenheid en inzet van de gemeentelijke organisatie en dus extra capaciteit. Een gemeente die kiest voor een regierol als procesregisseur durft in cocreatie met stakeholders samen te werken en zal capaciteit moeten vrijmaken om zorgvuldige participatietrajecten te doorlopen. Een gemeente die kiest voor een rol als integrale regisseur moet in de breedte capaciteit realiseren, zodat alle relevante afdelingen kunnen bijdragen en samenwerken. Het is verstandig om structureel in deze capaciteit te investeren, zodat de kennis geborgd wordt in de organisatie.
- 5.1 De benodigde capaciteit/kosten voor het voorbereiden en uitvoeren van een WUP zijn in hoofdstuk 7 van de startnotitie in beeld gebracht. Binnen de begroting van Gooise Meren is op dit moment geen dekking voor de benodigde capaciteit van deze omvang. Gemeenten krijgen voor de uitvoering van de energietransitie middelen van het rijk, maar over (de hoogte van) deze budgetten zal het demissionaire kabinet geen besluit meer nemen.
- 5.2 Bovenstaande betekent dat er naar verwachting voor 2030 nog geen buurten volledig van het gas afgekoppeld kunnen worden. Alleen in Muiderberg wordt ernaar gestreefd dit wel mogelijk te maken.
- 5.3 Een WUP is alleen bindend voor de gemeente zelf en **geen** verplichting voor inwoners om binnen een bepaalde termijn van het aardgas af te gaan. Pas wanneer op basis van het WUP het omgevingsplan wordt aangepast zullen hieruit juridische regels voor inwoners en bedrijven volgen. Het aanpassen van het omgevingsplan is een raadsbesluit.

5.4 Voor Muiderberg heeft het college, vooruitlopend op een transitievisie warmte, in een eerder besluit gekozen voor aquathermie. Door de benodigde onderzoeken voor dit besluit liggen er al veel bouwstenen van het WUP klaar. Tevens wordt er in de Eikenlaan ook al aan de uitvoering gewerkt. Wanneer blijkt dat het project in Muiderberg haalbaar is, komt het logischerwijs in aanmerking om voor Muiderberg als eerste wijk een WUP vast te stellen. Dit is echter een keuze die pas door de gemeenteraad wordt gemaakt bij het vaststellen van de transitievisie Warmte.

6. Duurzaamheid

Dit voorstel gaat over een aardgasvrije toekomst en dus over duurzaamheid.

7. Financiële onderbouwing

In hoofdstuk 5 van de Bestuurlijke Kadernotie Transitievisie Warmte is een samenvatting van het communicatieplan opgenomen. In Gooise Meren worden in april enkele bewonersavonden georganiseerd.

8. Communicatie en participatie

In hoofdstuk 5 van de Bestuurlijke Kadernotie Transitievisie Warmte is een samenvatting van het communicatieplan opgenomen. In Gooise Meren worden in april enkele bewonersavonden georganiseerd.

9. Uitvoering / tijdpad / evaluatie

In hoofdstuk 6 van de kadernotitie leest u de vervolgstappen om te komen tot de Transitievisie Warmte.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

drs. E.M. Voorhorst,
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde,
Burgemeester

Bijlagen

1. Bestuurlijke Kadernotie Transitievisie Warmte
2. Regierollen Transitievisie Warmte Argumentenfabriek
3. Afwegingskader regierollen

De Raad Gooise Meren

Gelezen het voorstel 'Kadernotitie Transitievisie Warmte' met zaaknummer 2107725 van het college van burgemeester en wethouders,

Besluit

1. De Bestuurlijke Kadernotie Transitievisie Warmte, met daarin de kaders voor Gooise Meren, vast te stellen, met als belangrijkste kaders:
2. De gemeentelijke regierol in de Transitievisie Warmte in te vullen op basis van uitgangspunten die horen bij de rollen integrale regisseur en procesregisseur.
3. De volgorde waarin buurten van het aardgas af gaan te prioriteren op basis van tien criteria zoals benoemd in hoofdstuk 4.2 van de kadernotitie.
4. Voor zoveel mogelijk buurten een uitspraak te doen wanneer deze aan de beurt zijn.
5. De komende 5 jaar te starten met het opstellen van twee wijkuitvoeringsplannen, onder voorbehoud van aanvullende rijksmiddelen.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van de gemeente Gooise Meren,
gehouden op *(datum wordt ingevuld door de griffie)*

De griffier

De voorzitter

mevrouw drs. M.G. Knibbe

drs. H.M.W. ter Heegde